

**EUROPEAN UNION LAW.
INTERNATIONAL LAW AND COMPARATIVE LAW**

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-179-4-53>

**ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ БОРОТЬБИ
З ФІНАНСУВАННЯМ ТРАНСПОРТНОГО ТЕРОРИЗМУ
У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ**

Каспрук О. С.

*кандидат юридичних наук, адвокат,
доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства
факультету міжнародних відносин
Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна*

Еволюція міжнародних відносин вказує на існування тісної взаємозалежності між розвитком міжнародних взаємозв'язків та появою нових терористичних загроз. Професор Дж. Розенау наголошує, що «процеси глобалізації не можуть стримати територіальні та юридичні бар'єри, так як вони долають будь-які державні кордони» [1, с. 171]. Глобалізація може бути розглянута не лише як позитивний поштовх до світових змін, а також як феномен, здатний нести негативні наслідки. До таких негативних наслідків можна віднести вплив глобалізаційних процесів на розвиток міжнародного транспортного тероризму.

Тероризм є злочином, який переслідує основну мету – це порушення основ міжнародного права. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму 2005 року робить акцент на тому, що терористичний злочин не можна окреслити як один конкретний злочин [2]. Міжнародний тероризм можна охарактеризувати як протиправні дії щодо дестабілізації міжнародного правопорядку.

Слід наголосити, що однією із гострих загроз сучасності є міжнародний транспортний тероризм. На сьогоднішній день транспорт переростає в інструмент забезпечення глобальної транспортної кооперації, яка виявляється в активному використанні міжнародних транспортних коридорів – міжнародних маршрутів, заснованих на визначених організаційних, правових та техніко-технологічних умовах для здійснення міжнародних унімодальних, мультимодальних та транзитних перевезень.

Транспортні шляхи, на думку зарубіжного науковця Ф. Кацмана, можна охарактеризувати як «міжнародні транспортні системи, що формуються з різних видів мереж й інфраструктури, сприяючи здійсненню перевезень водним, наземним та повітряним транспортом на зручних організаційних, технічних, технологічних, правових, економічних, інформаційних та сервісних умовах» [3, с. 3]. І. Дахно розглядає транспортні шляхи як «шляхи сполучення, які разом із транспортними підприємствами і транспортними засобами утворюють світову транспортну систему, де транспорт належить до галузі матеріального виробництва, що забезпечує перевезення пасажирів і вантажів» [4, с. 171–172].

Таким чином, сучасні трубопровідні, водні, автомобільні, залізничні та повітряні мережі утворюють транспортні коридори, що забезпечують міжнародні перевезення на основі використання одного або декількох видів транспорту на визначених маршрутах. Небезпека фінансування міжнародного транспортного тероризму полягає в тому, що створюються умови для подальшого його розвитку.

Раніше транспортний тероризм рідше виходив за межі національних кордонів. Терористичні групи діяли більш хаотично та не мали єдиної мети. Міжнародний транспортний тероризм у XXI столітті здатний провокувати масштабні збройні конфлікти. Можна стверджувати, що відсутність фінансової допомоги зводить до мінімуму терористичні акти міжнародного масштабу. Інтенсивність тероризму на транспорті безпосередньо залежить від рівня фінансування.

Міжнародно-правова боротьба з фінансуванням тероризму реалізується у двох напрямках: включає розвиток договірно-правового механізму та створення дієвого інституційного механізму протидії тероризму. Науковці В. Кононенко та Л. Новікова слушно зауважують: «...взаємодія з питань боротьби з тероризмом здійснюється державами як безпосередньо, так і в рамках створюваних ними спеціалізованих міжнародних та регіональних організацій [4, с. 56].

У Міжнародній конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999 року підкреслюється «нагальна необхідність зміцнювати міжнародне співробітництво між державами у справі розробки та вжиття ефективних заходів по недопущенню фінансування тероризму, а також боротьби з ним шляхом переслідування та покарання осіб, що його вчиняють» [5]. Одне із завдань діяльності Групи розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей полягає у розробці та пропаганді заходів щодо боротьби з фінансуванням тероризму. У рамках міжнародних регіональних організацій було прийнято низку антитерористичних конвенцій щодо боротьби з тероризмом, зокрема

надання взаємної правової допомоги з питань боротьби з тероризмом та запобігання фінансування тероризму.

Можна стверджувати, що фінансування міжнародного транспортного тероризму перетворилося на гостру проблему сучасності. Глобалізація міжнародних відносин вплинула на інтенсифікацію фінансування транспортного тероризму. Міжнародне співробітництво у сфері протидії фінансуванню тероризму є досить важливим у сучасних умовах.

Література:

1. Теория международных отношений: Хрестоматия / Сост., науч. ред. и коммент. П.А. Цыганкова. М.: Гардарики, 2002. 400 с.
2. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_712#Text.
3. Кацман Ф. Пора уточнить понятие «МТК». Транспорт Северо-Запада. 2003. № 16 (49). С. 3–4.
4. Дахно І. І. Світова економіка: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Київ : Центр навч. л-ри, 2008. 280 с.
5. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_518#Text.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-179-4-54>

КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ ТА ПРИНЦИП «ЗАБРУДНЮВАЧ ПЛАТИТЬ»

Нанарова О. О.

*аспірантка кафедри міжнародного права
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Наразі проблема зміни клімату не лише поставлена в один ряд із такими глобальними проблемами людства, як бідність та економічна криза, а й розглядається як потенційна загроза міжнародній безпеці із необхідністю включення питання зміни клімату до порядку денного Ради Безпеки ООН. Варто наголосити, що члени Групи високого рівня по загрозам, викликам та змінам ООН у своїй доповіді від 2004 року, яка має назву: «Більш безпечний світ: наша спільна відповідальність»,